



1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15015767	Politécnico de Santiago	Santiago de Compostela	2018/2019

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
ELE	Electricidade e electrónica	CMELE01	Instalacións eléctricas e automáticas	Ciclos formativos de grao medio	Réxime de adultos

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0241	Formación e orientación laboral	2018/2019	5	107	107
MP0241_12	Prevenición de riscos laborais	2018/2019	5	45	45
MP0241_22	Equipos de traballo, dereito do traballo e da seguridade social, e procura de emprego	2018/2019	5	62	62

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	CARMEN FIAÑO RONQUETE
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector



2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O módulo de FOL ao igual que o de EIE é transversal e común a todos os ciclos formativos tanto de grao medio como superior e validable, e contén a formación necesaria para desenvolver a propia iniciativa no ámbito empresarial, tanto cara ao autoemprego como cara á asunción de responsabilidades e funcións no emprego por conta allea.

Esta programación está elaborada de acordo ao determinado no Real decreto 177/2008, do 8 de febreiro, que establece o título de técnico en instalacións eléctricas e automáticas e as súas correspondentes ensinanzas mínimas, e no Decreto 28 /2010, do 25 de febreiro, polo que se establece o currículo do mesmo.

Este currículo adapta a nova titulación ao campo profesional e de traballo da realidade socioeconómica galega e ás necesidades de cualificación do sector produtivo canto a especialización e polivalencia, e posibilita unha inserción laboral inmediata e unha proxección profesional futura.

A competencia xeral deste título consiste en montar e manter infraestruturas de telecomunicación en edificios, instalacións eléctricas de baixa tensión, máquinas eléctricas e sistemas automatizados, conforme a normativa, a regulamentación e os protocolos de calidade, seguridade e riscos laborais, asegurando a súa funcionalidade e o respecto polo medio.

Neste sentido o módulo de FOL contribúe a acadar diversas competencias profesionais, persoais e sociais, en particular:

- Cumprir cos obxectivos da produción, colaborando co equipo de traballo e actuando conforme os principios de responsabilidade e tolerancia.
- Exercer os seus dereitos e cumprir as obrigas derivadas das relacións laborais, de acordo co establecido na lexislación.
- Xestionar a súa carreira profesional, analizando as oportunidades de emprego, de autoemprego e de aprendizaxe.
- Participar na vida económica, social e cultural cunha actitude crítica e responsable.

O desenvolvemento do currículo deste título capacita para poder exercer a súa actividade en pequenas e medianas empresas, nomeadamente privadas, dedicadas á montaxe e ao mantemento de infraestruturas de telecomunicación en edificios, máquinas eléctricas, sistemas automatizados, instalacións eléctricas de baixa tensión e sistemas domóticos, tanto por conta propia como por conta allea.

Sendo as ocupacións e os postos de traballo máis salientables:

- Instalador/ora mantedor/ora electricista,
- electricista de construción,
- electricista industrial,
- electricista de mantemento,
- instalador/ora mantedor/ora de sistemas domóticos,
- instalador/ora mantedor/ora de antenas,
- instalador/ora de telecomunicacións en edificios de vivendas,
- instalador/ora mantedor/ora de equipamentos e instalacións de telefonía,
- montador de instalacións de enerxía solar fotovoltaica.

No sector das instalacións eléctricas prevese un forte crecemento na demanda de instalacións automatizadas, tanto domóticas como industriais, instalación solares fotovoltaicas e de infraestruturas de telecomunicacións en edificios de vivendas e do sector terciario. A demanda mantense estable nas instalacións electrotécnicas. A adaptación aos cambios de normas e regulamentos está a supor unha evolución cara a sistemas integrados de xestión de calidade e seguridade, e é previsible a incorporación de protocolos derivados da normativa de xestión de residuos eléctricos. O desenvolvemento de novas tecnoloxías está a facer posible o cambio de materiais e equipamentos para lograr unha maior eficiencia enerxética e seguridade eléctrica, de previsible implantación obrigatoria nos próximos anos. As empresas en que exerce a súa actividade tenden a delegar funcións e responsabilidades no persoal con esta titulación. Obsérvase a preferencia por un perfil polivalente cun alto grao de autonomía, e con capacidade para a toma de decisións, para o traballo en equipo e para a coordinación con persoal instalador doutros sectores



Tanto polas competencias como polos obxectivos xerais, podemos constatar que o currículo adecúase ás características de calquera empresa e calquera ámbito produtivo.

Esto non obsta para que nesta programación concretemos, polo menos a nivel de exemplos e busca de información, aspectos comúns dos currículos nas empresas de instalacións eléctricas e automáticas, salientablemente no referido a prevención de riscos laborais

Esta programación vai dirixida a alumnado matricuado na modalidade a distancia, alumnado altamente motivado que maioritariamente xa está a traballar pero necesita obter una cualificación ou preparase para a realización doutra profesión e ten que compaxinar o traballo cos estudos.

**3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha**

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	A Prevención de riscos no traballo.	Unidade na que se tratan os conceptos base, a normativa e a relación entre as condicións laborais e a saúde.	11	13
2	Riscos xerais	Unidade que amosa en termos xerais a clasificación dos posibles riscos e as técnicas de prevención dos mesmos	12	13
3	Riscos específicos no sector da familia profesional	Unidade que amosa os riscos específicos no sector da familia profesional	3	3
4	Como xestionar a prevención na empresa? Primeiros auxilios.	Esta unidade céntrase nos riscos propio do sector do título, identifícaos e amosa como prevenilos ou cal e a protección fronte aos mesmos.	19	14
5	O dereito do traballo; o contrato e a representación dos traballadores	Unidade que explica qué é o dereito laboral, as súas fontes, dereitos e obrigas dos traballadores, a súa representación, a negociación colectiva e o concepto e tipos de contratos.	15	11
6	O tempo de traballo e a súa retribución.	Nesta unidade abórdase o relativo a xornada, descansos, permisos, vacacións, conceptos salariais e liquidación de haberes.	13	11
7	A modificación, suspensión e extinción da relación laboral.	A unidade trata a mobilidade do contrato, a súa suspensión e extinción, coas posibles consecuencias de indemnizacións e finiquito	10	11
8	A Seguridade Social.	Amosárase que é a Seguridade Social, a afiliación, altas e baixas, así como as principais prestacións.	10	10
9	Inserción Laboral.	Unidade na que se explica as diferentes vías de inserción laboral, o coñecemento das propias calidades persoais e os diferentes procedementos e documentos relacionados coa selección de persoal.	9	8
10	Como traballar en equipo? e como resolver os conflitos?	Unidade que destaca a importancia e utilidade do traballo en equipo, así como da negociación no eido da práctica profesional.	5	6



4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A Prevención de riscos no traballo.	11

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Recoñece os dereitos e as obrigas das persoas traballadoras e empresarias relacionados coa seguridade e a saúde laboral.	SI
RA2 - Avalia as situacións de risco derivadas da súa actividade profesional analizando as condicións de traballo e os factores de risco máis habituais do sector das instalacións eléctricas e automáticas.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Relacionáronse as condicións laborais coa saúde da persoa traballadora.
CA1.2 Distingúronse os principios da acción preventiva que garanten o dereito á seguridade e á saúde das persoas traballadoras.
CA1.3 Apreciouse a importancia da información e da formación como medio para a eliminación ou a redución dos riscos laborais.
CA1.4 Comprenderonse as actuacións axeitadas ante situacións de emerxencia e risco laboral grave e inminente.
CA1.5 Valoráronse as medidas de protección específicas de persoas traballadoras sensibles a determinados riscos, así como as de protección da maternidade e a lactación, e de menores.
CA1.6 Analizáronse os dereitos á vixilancia e protección da saúde no sector das instalacións eléctricas e automáticas.
CA1.7 Asumiuse a necesidade de cumprir as obrigas das persoas traballadoras en materia de prevención de riscos laborais.
CA2.3 Clasificáronse e describíronse os tipos de danos profesionais, con especial referencia a accidentes de traballo e doenzas profesionais, relacionados co perfil profesional de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.

4.1.e) Contidos

Contidos
Relación entre traballo e saúde. Influencia das condicións de traballo sobre a saúde.
Conceptos básicos de seguridade e saúde laboral.
Análise dos dereitos e das obrigas das persoas traballadoras e empresarias en prevención de riscos laborais.
Actuación responsable no desenvolvemento do traballo para evitar as situacións de risco no seu contorno laboral.
Protección de persoas traballadoras especialmente sensibles a determinados riscos.
Determinación dos danos á saúde da persoa traballadora que se poden derivar das condicións de traballo e dos factores de risco detectados.



4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Riscos xerais	12

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Avalía as situacións de risco derivadas da súa actividade profesional analizando as condicións de traballo e os factores de risco máis habituais do sector das instalacións eléctricas e automáticas.	NO
RA4 - Determina as medidas de prevención e protección no contorno laboral da titulación de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Determináronse as condicións de traballo con significación para a prevención nos contornos de traballo relacionados co perfil profesional de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
CA2.2 Clasifícanse os factores de risco na actividade e os danos derivados deles.
CA4.1 Definíronse as técnicas e as medidas de prevención e de protección que se deben aplicar para evitar ou diminuír os factores de risco, ou para reducir as súas consecuencias no caso de materializarse.
CA4.2 Analizouse o significado e o alcance da sinalización de seguridade de diversos tipos.
CA4.3 Seleccionáronse os equipamentos de protección individual (EPI) axeitados ás situacións de risco atopadas.

4.2.e) Contidos

Contidos
Análise de factores de risco ligados a condicións de seguridade, ambientais, ergonómicas e psicosociais.
Medidas de prevención e protección individual e colectiva.



4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Riscos específicos no sector da familia profesional	3

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Recoñece os dereitos e as obrigas das persoas traballadoras e empresarias relacionados coa seguridade e a saúde laboral.	NO
RA2 - Avalia as situacións de risco derivadas da súa actividade profesional analizando as condicións de traballo e os factores de risco máis habituais do sector das instalacións eléctricas e automáticas.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.6 Analizáronse os dereitos á vixilancia e protección da saúde no sector das instalacións eléctricas e automáticas.
CA2.3 Clasificáronse e describíronse os tipos de danos profesionais, con especial referencia a accidentes de traballo e doenzas profesionais, relacionados co perfil profesional de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
CA2.4 Identificáronse as situacións de risco máis habituais nos contornos de traballo das persoas coa titulación de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
CA2.5 Levouse a cabo a avaliación de riscos nun contorno de traballo, real ou simulado, relacionado co sector de actividade do título.

4.3.e) Contidos

Contidos
Riscos específicos no sector das instalacións eléctricas e automáticas en función das probables consecuencias, do tempo de exposición e dos factores de risco implicados.
Avaliación dos riscos atopados en situacións potenciais de traballo no sector das instalacións eléctricas e automáticas.



4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Como xestionar a prevención na empresa? Primeiros auxilios.	19

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Participa na elaboración dun plan de prevención de riscos e identifica as responsabilidades de todos os axentes implicados.	SI
RA4 - Determina as medidas de prevención e protección no contorno laboral da titulación de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Valorouse a importancia dos hábitos preventivos en todos os ámbitos e en todas as actividades da empresa.
CA3.2 Clasifícaronse os xeitos de organización da prevención na empresa en función dos criterios establecidos na normativa sobre prevención de riscos laborais.
CA3.3 Determináronse os xeitos de representación das persoas traballadoras na empresa en materia de prevención de riscos.
CA3.4 Identifícaronse os organismos públicos relacionados coa prevención de riscos laborais.
CA3.5 Valorouse a importancia da existencia dun plan preventivo na empresa que inclúa a secuencia de actuacións para realizar en caso de emerxencia.
CA3.6 Estableceuse o ámbito dunha prevención integrada nas actividades da empresa, e determináronse as responsabilidades e as funcións de cadaquén.
CA3.7 Definiuse o contido do plan de prevención nun centro de traballo relacionado co sector profesional da titulación de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
CA3.8 Proxectouse un plan de emerxencia e evacuación para nunha pequena ou mediana empresa do sector de actividade do título.
CA4.4 Analizáronse os protocolos de actuación en caso de emerxencia.
CA4.5 Identifícaronse as técnicas de clasificación de persoas feridas en caso de emerxencia, onde existan vítimas de diversa gravidade.
CA4.6 Identifícaronse as técnicas básicas de primeiros auxilios que se deben aplicar no lugar do accidente ante danos de diversos tipos, así como a composición e o uso da caixa de urxencias.

4.4.e) Contidos

Contidos
Xestión da prevención na empresa: funcións e responsabilidades.
Órganos de representación e participación das persoas traballadoras en prevención de riscos laborais.
Organismos estatais e autonómicos relacionados coa prevención de riscos.
Planificación da prevención na empresa.
Plans de emerxencia e de evacuación en contornos de traballo.
Elaboración dun plan de emerxencia nunha empresa do sector.
Participación na planificación e na posta en práctica dos plans de prevención.
Protocolo de actuación ante unha situación de emerxencia.



Contidos
Aplicación das técnicas de primeiros auxilios.
Actuación responsable en situacións de emerxencias e primeiros auxilios.



4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	O dereito do traballo; o contrato e a representación dos traballadores.	15

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Identifícanse o ámbito de aplicación, as fontes e os principios de aplicación do dereito do traballo.
CA2.2 Distingúense os principais organismos que interveñen nas relacións laborais.
CA2.3 Identifícanse os elementos esenciais dun contrato de traballo.
CA2.4 Analízanse as principais modalidades de contratación e identifícanse as medidas de fomento da contratación para determinados colectivos.
CA2.5 Valoráronse os dereitos e as obrigas que se recollen na normativa laboral.
CA2.6 Determináronse as condicións de traballo pactadas no convenio colectivo aplicable ou, en ausencia deste, as condicións habituais no sector profesional relacionado co título de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
CA2.7 Valoráronse as medidas establecidas pola lexislación para a conciliación da vida laboral e familiar, e para a igualdade efectiva entre homes e mulleres.
CA2.10 Identifícanse os órganos de representación das persoas traballadoras na empresa.
CA2.11 Analízanse os conflitos colectivos na empresa e os procedementos de solución.

4.5.e) Contidos

Contidos
Dereito do traballo.
Representación das persoas traballadoras na empresa.
Conflitos colectivos.
Organismos públicos (administrativos e xudiciais) que interveñen nas relacións laborais.
Análise da relación laboral individual.
Dereitos e deberes derivados da relación laboral.
Análise dun convenio colectivo aplicable ao ámbito profesional da titulación de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
Modalidades de contrato de traballo e medidas de fomento da contratación.
Análise das principais condicións de traballo: clasificación e promoción profesional, tempo de traballo, retribución, etc.
Sindicatos de traballadores e asociacións empresariais.



4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	O tempo de traballo e a súa retribución.	13

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.	NO
RA3 - Determina a acción protectora do sistema de seguridade social ante as contingencias cubertas, e identifica as clases de prestacións.	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.8 Analízase o recibo de salarios e identifícanse os principais elementos que o integran.
CA2.12 Identifícanse as características definitorias dos novos contornos de organización do traballo.
CA3.3 Identifícanse, nun suposto sinxelo, as bases de cotización dunha persoa traballadora e as cotas correspondentes a ela e á empresa.

4.6.e) Contidos

Contidos
Novos contornos de organización do traballo.
Determinación das principais obrigas das persoas empresarias e das traballadoras en materia de seguridade social.



4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	A modificación, suspensión e extinción da relación laboral.	10

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.9 Identifícanse as causas e os efectos da modificación, a suspensión e a extinción da relación laboral.

4.7.e) Contidos

Contidos
Modificación, suspensión e extinción do contrato de traballo.



4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	A Seguridade Social.	10

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Determina a acción protectora do sistema de seguridade social ante as contingencias cubertas, e identifica as clases de prestacións.	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Valorouse o papel da seguridade social como pilar do estado social e para a mellora da calidade de vida da cidadanía.
CA3.2 Delimitouse o funcionamento e a estrutura do sistema da seguridade social.
CA3.4 Determináronse as principais prestacións contributivas da seguridade social, os seus requisitos e a súa duración, e realizouse o cálculo da súa contía nalgúns supostos prácticos.
CA3.5 Determináronse as posibles situacións legais de desemprego en supostos prácticos sinxelos, e realizouse o cálculo da duración e da contía dunha prestación por desemprego de nivel contributivo básico.

4.8.e) Contidos

Contidos
A seguridade social como pilar do estado social.
Estrutura do sistema de Seguridade Social.
Determinación das principais obrigas das persoas empresarias e das traballadoras en materia de seguridade social.
Protección por desemprego.
Prestacións contributivas da seguridade social.



4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	Inserción Laboral.	9

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Planifica o seu itinerario profesional seleccionando alternativas de formación e oportunidades de emprego ao longo da vida.	SI

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Valoráronse as propias aspiracións, motivacións, actitudes e capacidades que permitan a toma de decisións profesionais.
CA4.2 Tomouse conciencia da importancia da formación permanente como factor clave para a empregabilidade e a adaptación ás esixencias do proceso produtivo.
CA4.3 Valoráronse as oportunidades de formación e emprego noutros estados da Unión Europea.
CA4.4 Valorouse o principio de non-discriminación e de igualdade de oportunidades no acceso ao emprego e nas condicións de traballo.
CA4.5 Deseñáronse os itinerarios formativos profesionais relacionados co perfil profesional de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
CA4.6 Determináronse as competencias e as capacidades requiridas para a actividade profesional relacionada co perfil do título, e seleccionouse a formación precisa para as mellorar e permitir unha axeitada inserción laboral.
CA4.7 Identificáronse as principais fontes de emprego e de inserción laboral para as persoas coa titulación de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
CA4.8 Empregáronse adecuadamente as técnicas e os instrumentos de procura de emprego.
CA4.9 Prevíronse as alternativas de autoemprego nos sectores profesionais relacionados co título.

4.9.e) Contidos

Contidos
Coñecemento dos propios intereses e das propias capacidades formativo-profesionais.
Importancia da formación permanente para a traxectoria laboral e profesional das persoas coa titulación de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
Oportunidades de aprendizaxe e emprego en Europa.
Itinerarios formativos relacionados coa titulación de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
Definición e análise do sector profesional do título de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
Proceso de toma de decisións.
Proceso de procura de emprego no sector de actividade.
Técnicas e instrumentos de procura de emprego.



4.10.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
10	Como traballar en equipo? e como resolver os conflitos?	5

4.10.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Participa responsablemente en equipos de traballo eficientes que contribúan á consecución dos obxectivos da organización.	SI

4.10.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícaronse os equipos de traballo en situacións de traballo relacionadas co perfil de técnico en instalacións eléctricas e automáticas e valoráronse as súas vantaxes sobre o traballo individual.
CA1.2 Determináronse as características do equipo de traballo eficaz fronte ás dos equipos ineficaces.
CA1.3 Adoptáronse responsablemente os papeis asignados para a eficiencia e a eficacia do equipo de traballo.
CA1.4 Empregáronse axeitadamente as técnicas de comunicación no equipo de traballo para recibir e transmitir instrucións e coordinar as tarefas.
CA1.5 Determináronse procedementos para a resolución dos conflitos identificados no seo do equipo de traballo.
CA1.6 Aceptáronse de forma responsable as decisións adoptadas no seo do equipo de traballo.
CA1.7 Analizáronse os obxectivos alcanzados polo equipo de traballo en relación cos obxectivos establecidos, e coa participación responsable e activa dos seus membros.

4.10.e) Contidos

Contidos
Diferenciación entre grupo e equipo de traballo.
Valoración das vantaxes e os inconvenientes do traballo de equipo para a eficacia da organización.
Equipos no sector das instalacións eléctricas e automáticas segundo as funcións que desempeñen.
Dinámicas de grupo.
Equipos de traballo eficaces e eficientes.
Participación no equipo de traballo: desempeño de papeis, comunicación e responsabilidade.
Conflito: características, tipos, causas e etapas.
Técnicas para a resolución ou a superación do conflito.



5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

MÍNIMOS EXIXIBLES

- Relacionáronse as condicións laborais coa saúde da persoa traballadora.
- Distinguíronse os principios da acción preventiva que garanten o dereito á seguridade e á saúde das persoas traballadoras.
- Comprendéronse as actuacións axeitadas ante situacións de emerxencia e risco laboral grave e inminente.
- Identificáronse os dereitos e deberes dos traballadores en materia de prevención de riscos laborais
- Clasificáronse e describíronse os tipos de danos profesionais, con especial referencia a accidentes de traballo e doenzas profesionais, relacionados co perfil profesional de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
- Determináronse as condicións de traballo con significación para a prevención nos contornos de traballo relacionados co perfil profesional de técnico en instalacións eléctricas e automáticas
- Clasificáronse os factores de risco na actividade e os danos derivados deles.
- Identificáronse as situacións de risco máis habituais nos contornos de traballo das persoas coa titulación de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
- Levou a cabo a avaliación de riscos nun contorno de traballo, real ou simulado, relacionado co sector de actividade.
- Definíronse as técnicas e as medidas de prevención e de protección que se deben aplicar para evitar ou diminuír os factores de risco, ou para reducir as súas consecuencias no caso de materializarse.
- Analizouse o significado e o alcance da sinalización de seguridade de diversos tipos.
- Seleccionáronse os equipamentos de protección individual (EPI) axeitados ás situacións de risco atopadas.
- Clasificáronse os xeitos de organización da prevención na empresa en función dos criterios establecidos na normativa sobre prevención de riscos laborais.
- Definiuse o contido do plan de prevención nun centro de traballo relacionado co sector profesional da titulación de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
- Definiuse o contido dun plan de emerxencia e evacuación para unha pequena ou mediana empresa do sector de actividade do título.
- Analizáronse os protocolos de actuación en caso de emerxencia.
- Identificáronse as técnicas de clasificación de persoas feridas en caso de emerxencia, onde existan vítimas de diversa gravidade.
- Identificáronse as técnicas básicas de primeiros auxilios que se deben aplicar no lugar do accidente ante danos de diversos tipos, así como a composición e o uso da caixa de urxencias.

- Identificáronse o ámbito de aplicación, as fontes e os principios de aplicación do dereito do traballo.
- Identificáronse os elementos esenciais dun contrato de traballo.
- Analizáronse as principais modalidades de contratación
- Determináronse as condicións de traballo pactadas no convenio colectivo aplicable ou, en ausencia deste, as condicións habituais no sector profesional relacionado co título de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.
- Identificáronse os órganos de representación das persoas traballadoras na empresa.
- Analizáronse os conflitos colectivos na empresa e os procedementos de solución.
- Analizouse o recibo de salarios e identificáronse os principais elementos que o integran
- Identificáronse as características definitorias dos novos contornos de organización do traballo.
- Identificáronse, nun suposto sinxelo, as bases de cotización dunha persoa traballadora e as cotas correspondentes a ela e á empresa.
- Identificáronse as causas e os efectos da modificación, a suspensión e a extinción da relación laboral.
- Delimitouse o funcionamento e a estrutura do sistema de seguridade social.
- Determináronse as principais prestacións contributivas de seguridade social, os seus requisitos e a súa duración, e realizouse o cálculo da súa contía nalgúns supostos prácticos.
- Determináronse as posibles situacións legais de desemprego en supostos prácticos sinxelos, e realizouse o cálculo da duración e da contía dunha



prestación por desempleo de nivel contributivo básico.

-Deseñáronse os itinerarios formativos profesionais relacionados co perfil profesional de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.

-Determináronse as competencias e as capacidades requiridas para a actividade profesional relacionada co perfil do título, e seleccionouse a formación precisa para as mellorar e permitir unha axeitada inserción laboral.

-Identificáronse as principais fontes de emprego e de inserción laboral para as persoas coa titulación de técnico en instalacións eléctricas e automáticas.

-Empregáronse adecuadamente as técnicas e os instrumentos de procura de emprego.

-Prevíronse as alternativas de autoemprego nos sectores profesionais relacionados co título.

-Identificáronse os equipos de traballo en situacións de traballo relacionadas co perfil de técnico en instalacións eléctricas e automáticas, e valoráronse as súas vantaxes sobre o traballo individual.

-Determináronse as características do equipo de traballo eficaz fronte ás dos equipos ineficaces.

-Determináronse procedementos para a resolución dos conflitos identificados no seo do equipo de traballo.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

En cada avaliación, a cualificación do alumnado virá determinada por:

1º Participación nos foros de cada unidade didáctica, respondendo a dúbidas dos compañeiros/as, cuestións propostas polo profesor/a e/ou aportando opinións sobre temas tratados nas correspondentes unidades didácticas

Valorarase a pertinencia das intervencións, a elaboración de ideas propias, a actitude positiva, o interese, a colaboración cos compañeiros/as, o respecto ás regras sociocomunicativas e ás opinións das outras persoas, etc.

A nota da participación nos foros suporá un 10% da nota da avaliación. A non participación conlevará un 0 neste apartado.

2º Tarefas en liña correspondentes ás unidades didácticas, entregadas en forma e prazo.

O alumnado deberá realizar as tarefas en liña que o profesorado propondrá con carácter avaliable.

Estas tarefas deberán entregarse seguindo as instrucións, respectando as normas e os prazos establecidos. Fóra de prazo non se admitirá a entrega das tarefas.

A nota das tarefas suporá un 20% da nota . O feito de non enviar as tarefas conlevará automaticamente un cero neste apartado da nota.

3º Probas teórico-prácticas de carácter presencial e obrigatorio. Estas probas poden consistir nun cuestionario con afirmacións para identificar se son verdadeiras ou falsas ou/e preguntas test con escolla da alternativa correcta ou preguntas con respostas breves e, de ser o caso, casos prácticos similares aos traballados en cada unidade didáctica. Poderán incorporar contidos desenvolvidos nas sesións presenciais.

Estes exames teñen carácter obrigatorio e realizaranse no centro docente nas datas indicadas.

A ausencia a estas probas conlevará automaticamente un cero neste apartado

A nota destas probas suporá un 70% da nota da avaliación.

Será necesario acadar cando menos un 4 no/s exame/s parciais para poder facer media entre eles e acrecentar á nota obtida de tarefas e da participación en foros.

De obter menos dun catro a avaliación estará suspensa e o/a alumno/a deberá recuperar a parte non superada.

A cualificación da avaliación será a suma das notas resultantes de cada un dos apartados anteriores, unha vez aplicadas as correspondentes



porcentaxes.

(lembra: con menos dun 4 en algún exame non se fai media entre eles nin se suma a nota de tarefas e participación en foros
A cualificación será numérica, entre un e dez, con 2 decimais. Consideraranse positivas as puntuacións iguais ou superiores a cinco. As puntuacións que aparezan nos boletíns de notas, serán sen decimais.

Nota final do módulo

No caso de aprobar as avaliacións do curso , a nota final do módulo será a media aritmética das notas reais das avaliacións (incluíndo dous decimais). Unha vez calculada a media, aplicarase o redondeo: Se o primeiro decimal é igual ou inferior a 5, a nota redondéase á baixa (exemplo: un 3,48 quedará en 3; un 6,40 sería un 6). Pola contra, se ese primeiro decimal é superior a 5, a nota sería redondeada á alza (exemplo: un 5,60 será un 6; un 7,90 sería un 8).

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

- O alumnado que suspenda algunha avaliación e seguiu o módulo de forma regular, presentándose ás probas, enviando as tarefas e participando nos foros, poderá presentarse á recuperación da/s mesma/s a final de curso.

Este exame será valorado co 70% e haberá que sacar al menos un 4 para sumar a nota dos traballos e actitude obtida en cada avaliación

- O alumnado que non seguiu o curso de forma regular, é dicir, non se presentou aos exames, non enviou as tarefas e non participou nos foros, poderá presentarse a unha proba presencial final de carácter global. Para superar o módulo deberá superar cada unha das unidades formativas

Con anterioridade á realización da proba final realizaranse actividades de reforzo dos contidos de cada unidade formativa que a modo de orientación son expostos a continuación:

UF1

Para acadar RA1:

Recoñece os dereitos e as obrigas das persoas traballadoras e empresarias relacionados coa seguridade e saúde laboral.

Repaso de contidos referentes a :

- Conceptos básicos en materia de prevención
- Accidentes de traballo e enfermidades profesionais
- Obrigas de persoas empresarias e traballadoras en materia de prevención
- Responsabilidades e sancións en materia de prevención
- Medidas de prevención e protección de riscos

Para acadar RA2

Avalía as situacións de risco derivadas da súa actividade profesional, para o que analiza as condicións de traballo e os factores de risco máis habituais do sector

Repaso de contidos referentes a:

- Clasificación de factores de risco e principais danos que xeran
- Avaliación de riscos xerais segundo o método do INSH
- Caso práctico de identificación dos principais factores de risco



Para acadar RA3:

Participa na elaboración dun plan de prevención de riscos e identifica as responsabilidades de todos os axentes implicados

Repaso de aspectos relacionados con:

- Os principios da acción preventiva
- As modalidades de organización da prevención nas empresas
- A participación das persoas traballadoras en materia de prevención
- A importancia do plan de prevención e o seu contido

Para acadar RA4

Determina as medidas de prevención e protección no contorno laboral

Repaso de aspectos relacionados con:

- Medidas de prevención de protección/ EPIs/Prim. Auxilios

UF2

Para acadar RA1 :

Participa responsablemente en equipos de traballo eficientes que contribúan á consecución dos obxectivos da organización.

Repaso de aspectos relacionados con:

- Identificación e vantaxes dos equipos de traballo
- Características e fases dos equipos de traballo.
- Técnicas de comunicación nos equipos de traballo.
- Participación, dinámicas e avaliación nos equipos de traballo.
- Características, causas, tipos e etapas dos equipos de traballo.
- Procedementos de resolución de conflitos, en especial, a negociación.

Par acadar RA2 :

RA2 - Identifica os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e recoñéceos en diferentes situacións de traballo.

Repaso teórico e práctico de:

- Características do traballo regulado polo Dereito laboral
- Fontes e principios do dereito laboral
- Principais dereitos e deberes das persoas traballadoras
- Interpretación do contido do contrato de traballo
- Principais modalidades contractuais
- Diferenciación entre conceptos salariais e non salariais
- Elaboración dunha nómina
- Principais aspectos relacionados coa xornada de traballo permisos de vacacións
- Supostos teóricos e prácticos de modificación suspensión e extinción de contratos
- Cálculo dun finiquito
- Análise dos aspectos fundamentais do convenio do sector
- Órganos de representación das persoas traballadoras e Sindicatos

Para acadar RA3:

Determina a acción protectora do sistema da seguridade social ante as contingencias cubertas, e identifica as clases de prestacións



Repaso teórico-práctico dos seguintes contidos:

- Estrutura do sistema de seguridade social
- Principais obrigas do empresario en materia de seguridade social
- Casos prácticos de cálculo de cotas de cotización das persoas traballadoras e empresarias incluídas no réxime xeral da seguridade social
- Principais prestacións contributivas da seguridade social
- Casos prácticos de cálculo de prestacións por I.T, e desemprego

Para acadar RA4:

Planifica o seu itinerario profesional seleccionando alternativas de formación e oportunidades de emprego ao longo da vida.

Repaso de aspectos relacionados con:

- Proceso de procura de emprego por conta allea : autoconhecimento, deseño de itinerario, competencias e formación requiridas, fontes de emprego, técnicas e instrumentos de emprego, (carta, CV...)proyecto profesional

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Non procede na modalidade de distancia do réxime de adultos.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

O seguimento da programación será realizado utilizando a aplicación "Seguimento das programacións" que se encontra na ligazón <https://www.edu.xunta.es/programacions/>.

Ademais, en todas as reunións mensuais do departamento, un punto obrigatorio da orde do día é a confirmación de que estes seguimentos da aplicación están sendo realizados, así como o comentario de calquera incidencia no seguimento da programación.

Para o caso do seguimento da avaliación da práctica docente, utilizarase o modelo de enquisa de satisfacción do labor docente (MD.82.CLI.03) que lle pasa ao alumnado o titor de cada grupo. No caso de que esta enquisa non acadara resultados aceptables, o profesor implicado comunicárase co alumnado para tratar con máis profundidade aqueles items nos que o alumnado manifestara algunha disconformidade.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

A avaliación inicial terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno e de cada alumna, así como as súas capacidades.

Esta información poderá proceder, entre outros:

- Dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada, de ser o caso.
- Dos estudos académicos ou das ensinanzas de formación profesional inicial ou para o emprego previamente realizados.
- Do alumnado matriculado sen titulación académica de acceso.



- d. Dos informes ou ditames específicos do alumando discapacitado ou con necesidades educativas especiais que poida haber no grupo e que proporcionará o DIOP.
- e. Da experiencia profesional previa.
- f. Da matrícula condicional do alumnado estranxeiro.
- g. Da observación do alumnado nas titorías realizadas nas primeiras semanas do curso de cara a establecer o nivel de coñecementos previos sobre os contidos do módulo.

Esta programación didáctica está aberta aos diferentes tipos de modificacións que poidan xurdir.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

O significado educativo da Atención á Diversidade pode concretarse nos seguintes puntos:

- a) Pártese da idea de que as persoas son diferentes e que xa que logo a escola debe axudar a cada un a desenvolver as súas aptitudes.
- b) A crenza de que a vida é unha carreira na que só uns poucos conseguen chegar ao final, fai que se intente eliminar a competitividade.
- c) Non se trata de educar na igualdade, senón ofrecer a todos as mesmas oportunidades para ser desiguais.

Todo iso está fundamentado nunha serie de principios básicos e fundamentais:

- a) Principio de normalización: necesidade de que calquera alumno beneficiase, sempre que sexa posible, dos servizos educativos ordinarios.
- b) Principio de individualización: todo centro docente ten como tarefa primordial proporcionar a cada alumno a resposta que necesita en cada momento para desenvolver de forma óptima as súas capacidades e as súas posibilidades reais.

Para levar a cabo o desenvolvemento do tratamento da diversidade, é preciso analizar cada caso para aplicar a medida apropiada.

É preciso indicar que na formación profesional específica, ensino postobligatoria, non caben as adaptacións curriculares significativas, as adaptacións que se poden aplicar deben ser non significativas, xa que logo existen dúas situacións:

1. Necesidades sensoriais: utilizaranse elementos materiais, escritos, audiovisuais e informáticos, de acceso ao currículo.
2. Diversidade de intereses e/ou ritmos nas aprendizaxes: utilizaranse actividades de apoio, reforzo ou ampliación segundo a situación, estas actividades versan sobre o tema e débense desenvolver no aula.

No esencial, estas medidas consisten en proporcionar a este alumnado, prácticas complementarias as previstas para o conxunto do grupo da clase co fin de facilitar que alcancen os RA buscados. Nalgunha ocasión, cando se manifieste unha motivación para aprender adecuada pero aínda así non se alcancen os obxectivos programados, esa práctica non será complementaria, senón substitutiva da prevista para o grupo.

Para aqueles alumnos que durante o curso non superen as distintas avaliacións ou requiran algún reforzo, por observarse algún problema no aprendizaxe:

1. Se lles facilitarán actividades consistentes en exercicios prácticos, e cuestionarios para aclarar aqueles aspectos onde se detectaron maiores deficiencias.
2. Se lle realizará unha proba escrita sobre os contidos da avaliación non superada.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

A finalidade da educación é o desenvolvemento integral do alumnado. Isto supón atender non só ás capacidades cognitivas ou intelectuais dos alumnos senón tamén ás súas capacidades afectivas, motrices, de relación interpersonal e de inserción e actuación social. A formación ético-moral xunto coa formación científica debe posibilitar esa formación integral.



A Lexislación educativa estableceu os currículos das distintas etapas educativas e neles os ensinamentos ou temas transversais que deben estar presentes nas diferentes áreas. O carácter transversal fai referencia a diferentes aspectos:

- a) Os temas transversais abarcan contidos de varias disciplinas e o seu tratamento debe ser abordado desde a complementariedade.
- b) Non poden suscitarse como un programa paralelo ao desenvolvemento do currículo senón insertado na dinámica diaria do proceso de ensino-aprendizaxe.
- c) Son transversais porque deben impregnar a totalidade das actividades do centro.

Por outra banda, os temas transversais deben contribuír especialmente á educación en valores morais e cívicos do alumnado.

Son considerados temas transversais:

- Educación moral e cívica.
- Educación para a paz.
- Educación para a igualdade de oportunidades de ambos sexos.
- Educación ambiental.
- Educación para a saúde.
- Educación vial.
- Educación do consumidor.
- Educación para o desenvolvemento.
- Educación para o uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación.

Aínda que este módulo ten relación con todas as categorías de valores de carácter transversal, algúns deles é máis doado integrálos fluidamente na programación, pois mesmo son contemplados na propia lexislación que debemos analizar e forman parte dos propios CA do módulo:

1. Educación ambiental, relacionado co bloque de saúde laboral. Tendo en conta o sector produtivo é preciso sensibilizar ó alumnado respecto a necesidade de utilizar materiais e realizar un bo tratamento dos residuos, con vistas á protección do medio ambiente e aumento dos niveis de calidade y seguridade.
2. Educación Vial, vinculado co tema de Sinalización e Accidentes de Traballo *¿in itinere¿*.
3. Educación para a Saúde, temas de prevención de riscos e de primeiros auxilios. É tamén un dereito e un deber dos traballadores a integridade física e unha adecuada política de seguridade e hixiene.
4. Educación para a Paz, que contribúe a desenvolver no alumnado a capacidade para consolidar su madurez persoal, social, e moral permitindo actuar de forma pacífica na resolución de conflitos.
Igualdade de oportunidades. Non discriminación no acceso ao emprego unha vez empregados por razón de sexo, estado civil, relixión, etc. Esta igualdade deberase respectar en todo momento, incluso no acceso ao mercado laboral.
5. Educación Moral y Cívica. Relacionada cos deberes que reñen a relación laboral, como os de cumprir as obrigas concretas do seu posto de traballo, de conformidade coas regras da boa fe e dilixencia.
6. Educación para a igualdade de oportunidades de ambos sexos, directamente relacionada co bloque de procura de emprego.

Por último, a necesidade de consultar múltiples páxinas Web (mtas.es, seg-social.es, redtrabaja.es, etc.), e de navegar pola rede é parte da



Educación para o uso das TIC.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Non procede na modalidade de distancia do réxime de adultos o que non impedirá que se informe ao alumnado das actividades que organice o departamento para o alumnado en réxime presencial por se algún ten interese en participar nelas.

10. Outros apartados

10.1) SECUENCIACIÓN

A secuencia de unidades formativas será:

1º) MP0218_22 (UF 2)

2º) MP0218_12 (UF 1)

10.2) ACCESO DO ALUMNADO Á PROGRAMACIÓN

Antes da primeira titoría presencial, subirase á plataforma a programación didáctica para que o alumnado teña acceso a ela cando o precise. Anunciarase a través do Foro de Novas que o documento está dispoñible.

10.3) LIBROS DE TEXTO E WEB PARA CONSULTA DE NORMATIVA LABORAL

LIBROS DE CONSULTA:

Formación y Orientación laboral: Editorial Editex

Formación y Orientación Laboral: Editorial Mcmillan

Formación y Orientación Laboral: Editorial EDEBÉ

Formación y orientación Laboral: Editorial McGraw-Hill

WEB RECOMENDADA PARA CONSULTAR LEXISLACIÓN:

<https://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=93&modo=1¬a=0&tab=2>